

استعلام:

در پرونده‌های کلاهبرداری رایانه‌ای که با اشخاص تماس و با ادعای برنده شدن در قرعه کشی حساب آنان را خالی می‌کنند و با وجوه کلاهبرداری شده اقدام به خرید طلا و گوشی می‌کنند:

الف- آیا با خرید طلا و گوشی بزه پولشویی محقق شده است؟

ب- در صورت تحقق بزه پولشویی با عنایت به این که مجازات پولشویی چنانچه (مبلغ کمتر از ده میلیارد ریال باشد) و کلاهبرداری رایانه‌ای هر دو درجه ۵ می‌باشد و حداکثر مجازات حبس هر دو بزه در (صورتی که کلاهبرداری رایانه‌ای را غیر قابل گذشت تلقی نماییم که نظریات اداره متبوع مؤید قابل گذشت بودن می‌باشد) یکسان (پنج سال) ولیکن حداقل مجازات حبس بزه پولشویی (دو سال) و بیشتر از کلاهبرداری رایانه‌ای (یک سال) است در صورتی که کلاهبرداری رایانه‌ای در یک مرجع قضایی مثلاً تهران و پولشویی در مرجع قضایی دیگر مثلاً کرمانشاه صورت گیرد کدام یک از مراجع قضایی صالح به رسیدگی می‌باشد؟

پاسخ:

۱- چنانچه دو جرم از حیث مجازات حبس در یک درجه قرار گیرند مستند به تبصره ۳ ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ و لحاظ ملاک رأی وحدت رویه شماره ۷۴۴ مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۹ هیئت عمومی دیوان عالی کشور که مجازات حبس را معیار تشخیص شدت مجازات دانسته است با فرض تساوی حداکثر مجازات حبس، جرمی که حداقل حبس آن بیشتر است جرم مهم تر موضوع ماده ۳۱۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ محسوب می‌شود.

۲- هر چند بزه‌های کلاهبرداری مرتبط با رایانه و پولشویی هر دو به لحاظ میزان حبس مقرر به‌عنوان مجازات در درجه پنج قرار می‌گیرند اما با توجه به اینکه حداقل مجازات حبس بزه پولشویی از حداقل مجازات حبس کلاهبرداری مرتبط با رایانه بیشتر و در نتیجه اختیار تعیین مجازات حداقل توسط قاضی محدودتر است و نیز در این جرم مجازات مصادره اموال و جزای نقدی الزامی هم پیش‌بینی شده است اما جزای نقدی مقرر برای بزه کلاهبرداری مرتبط با رایانه، جنبه تخییری دارد نه الزامی؛ بنابراین بزه پولشویی نسبت به کلاهبرداری مرتبط با رایانه، جرم مهم تر محسوب می‌شود. شایسته ذکر است تشخیص اینکه رفتار مذکور در سؤال از مصادیق کلاهبرداری مرتبط با رایانه باشد بر عهده مرجع رسیدگی کننده است.